

Kirjallisuus digitaalisissa ympäristöissä

2020-luvun ihminen lähtökohtaisesti uppoutunut digitaalisen teknologian tuottamiin ja muovaamiin ympäristöihin – myös silloin, kun emme ole suoraan tekemisissä niiden kanssa käyttöliittymien välityksellä. Digitaalisten teknologioiden läpitunkeva ”ympäristöllisyys” näyttäytyikin inhimillisten ja eihinimillisten toimijoiden moninaisena yhteistyönä verkostoissa, joita mikään yksittäinen taho ei suoraan hallinnoi tai ohjaa.

Kirjallisuudentutkimuksen piirissä on pohdittu esimerkiksi luku- ja kirjoitustaitoa muuttuvassa mediaympäristössä, verkkolukemisen eroja verrattuna painettuun romaaniin sekä kirjallisuuden paikkaa digitaalisessa ajassa ylipäättään. Kybertekstiteoria on tarjonnut välineitä ohjelmoitujen tekstien rakenteen erittelyyn, ja menetelmällisyyden tutkimus on paneutunut analogisten ja digitaalisten tekstien ”ohjelmoituu” tuottumiseen. Tämä aiempi tutkimuskenttä tarjoaa hyvän pohjan uusille, ympäristöllisemmille näkökulmille, joihin tämä numero painottuu.

Numero pyrkii päivittämään aiempaa ymmärrystämme siitä, missä ja millaisin ehdoin kirjallisuus ajassamme tulee luetuksi, kirjoitetuksi, koetuksi ja jaetuksi. Digitaalisena aikana vakiintuneita näkemyksiä kaunokirjallisuuteen liittyvästä toimijuudesta tuleekin tarkastella kriittisesti ja laajentaa. Teemanumeron pyrkimys on sekä toteuttaa tätä tehtävää että koota yhteen aihepiirin tutkijoita ympäri kotimaista yliopistokenttää.

Referee-artikkeleiksi tarkoitetut käsikirjoitukset ovat pituudeltaan 20 000–40 000 merkkiä välilyönteineen. Kirja-arvostelujen ohjepituus on 5000–7000 merkkiä välilyönteineen. Katsauksien, esseiden ja muiden vapaamuotoisempien kirjoitusten laajuudesta sovitaan numeron päätoimittajien kanssa. *Avaimen* ohjeet kirjoittajille löytyvät lehden [journal.fi](https://journal.fi/avain/about/submissions)-sivuilta: <https://journal.fi/avain/about/submissions>.

Teemanumeron artikkeliehdotusten kalmanlinja on 31.10.2020, muiden kirjoitusten 31.12.2020.

Ehdotukset referee-artikkeleiksi lähetetään sähköisesti valmiin käsikirjoituksen muodossa. Ehdotukset esseiden, katsausten, arvostelujen ja haastattelujen aiheista voivat olla vapaamuotoisempia, mutta niitä voi lähettää myös valmiina.

Teemanumeron ehdotukset lähetetään numeron vieraileville päätoimittajille, Hanna-Riikka Roineelle ([hanna.roine\(at\)helsinki.fi](mailto:hanna.roine(at)helsinki.fi)) ja Laura Piipolle ([laura.piippo\(at\)jyu.fi](mailto:laura.piippo(at)jyu.fi)). Kirjoituksia koskevissa kaikissa kysymyksissä voi niin ikään olla yhteydessä vieraileviin päätoimittajiin.

Abstracts

Tanja Helminen

The Changing of the Meaning of the Word ‘Sisu’ in Early Finnish Literature (Old Literary Finnish) and in the Light of Early Nationalism

‘Sisu’ is a well-known word and concept in Finland and abroad. It has been used to define national qualities in the discourse of Finnishness. In Finnish literary works, or in their interpretations, central characters have been described with features and traits related to sisu (defiance, determination, persistence, ‘guts’, etc.). However, there is no previous research on sisu in the context of literature. In this article, I first analyse the appearance of the word sisu and the changes in its meanings in early Finnish literature (Old Literary Finnish, ca. 1540–1810). Secondly, I consider how the characteristics that have been represented in the national literature and associated essentially with sisu were attached to Finns in early literary representations.

In early Finnish literature, expressions including the word sisu or its derivatives often refer to an individual’s bad sisu. On the other hand, they describe, for instance, in statutory orders the sisu of the Swedish empire’s collective enemy. The present analysis shows that the word sisu had neutral or even positive meanings as early as the 16th century, in the writings of Mikael Agricola. In this context, the word sisu refers, among other things, to a nature or action typical of living creatures, and to an abstract concept such as love. After the period of Old Literary Finnish, the positive, collective-related meanings of the word sisu have been attached to the early representations of Finnishness, resulting in the current conceptualisation of sisu and the current meanings of the word.

Keywords: *Literature, sisu, Finnishness, Old Literary Finnish, early nationalism*

Kati Kanto

Remote Village and Experiences of Place in *Ruman tytön rakkaus* by Anna-Liisa Haakana

Anna-Liisa Haakana’s *Ruman tytön rakkaus* (1989; *The Love of an Ugly Girl*) is a novel about a young woman who lives in a small rural village in Northern Finland in the 1950s. The pro-

tagonist is candidate for the matriculation examination, and her growth into adulthood is challenging because of her dominant mother. The girl's rescue is a romance with a married man, who takes her to illicit outdoor trips in the Northern wilderness. Their love is judged by the others, but the girl gains from the romance what she needs: a permission and courage to grow into a woman and let her oppressive home behind.

Ruman tytön rakkaus emphasizes the hardships of the protagonist's process of becoming independent. The novel is a hybrid young adult book, combining features of the fairy tale and fantasy genres with historical elements. Experimental features are manifest through allusions to the ballad and elements of magic realism, which makes the novel exceptional in the context of Finnish young adult fiction of the 1980s.

Keywords: *Young adult fiction, identity, space, place, ballad, magic realism, remote village, Northern literature*

Voitto Ruuhonen & Heikki Hellman

Books and Criticism on Cultural Pages: Tabloidization and Literary Journalism in *Helsingin Sanomat* 2011–2016

Tabloidization hypothesis presumes that switching to a tabloid format favors journalistic forms, popularization of contents, and intimization of style in newspaper journalism. Applying content analysis, this article compares literature journalism on the culture pages of *Helsingin Sanomat*, Finland's leading daily, on two separate occasions, fall 2011 and fall 2016, that is, before and after the transition into tabloid form in January 2013. Quantitative analysis shows that the tabloid format did not weaken the position of literature and literary criticism. On the contrary, the share of book reviews increased and articles became longer. At the same time, the amount of interviews and feature articles on literature grew even more. The authors of literary reviews were increasingly freelancers whereas in the case of non-fiction, the reviews were increasingly written by regular staff. In the reviews, the coverage of the two largest publishing groups decreased slightly while the share of Finnish literature strengthened significantly at the expense of translated literature. While a broad use of journalistic genres was evident, no consistent trend towards popularization of topics or intimization of style was found.

Keywords: *Helsingin Sanomat, literature, literary criticism, cultural journalism, tabloidization*

Tule jäseneksi Kirjallisuudentutkijain Seuraan!

Jäsenenä saat seuran julkaiseman *Avain*-lehden neljästi vuodessa sekä oikeuden osallistua seuran järjestämiin seminaareihin ja muihin tilaisuuksiin.

Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti Avain

Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti *Avain* on tapa päästä sisään kirjallisuudentutkimuksen maailmaan. Se tarjoaa tieteellisten artikkelien, tutkimus- ja kirja-arviointien lisäksi erilaisia puheenvuoroja kotimaisesta ja ulkomaisesta kirjallisuudesta ja sen tutkimuksesta. Lisäksi se pyrkii herättämään keskustelua kirjallisuudentutkimukseen liittyvistä ajankohtaisista aiheista.

Avain jatkaa kirjallisuudentutkimuksen äänitorvena seuransa 90 vuoden kokemuksella.

Neljästi vuodessa ilmestyvä *Avain* on Kirjallisuudentutkijain Seuran lehti, jonka saa seuran jäsenetuna maksamalla jäsenmaksun 48 euroa (perus-tutkinto-opiskelijat, apurahatutkijat, työttömät ja eläkeläiset 27 euroa) Seuran tilille FI90 8000 1201 4734 45. Viestikenttään merkitään jäsenen nimi ja osoite lehden postitusta varten.

Ilmoittamalla sähköpostiosoitteesi seuran sihteerille Marianna Koljoselle (sihteeri.kts@gmail.com) pääset mukaan myös seuran postilistalle kts@uta.fi, jolla tiedotetaan alaan liittyvistä tapahtumista. Listaa käytetään myös tiedonhankintaan, sekä keskusteluun kirjallisuutta ja kirjallisuudentutkimusta koskevista ajankohtaisista aiheista.

Lisätietoja seurasta: <http://pro.tsv.fi/skts/>

Kultti

**Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto
median moniäänisyyden puolesta jo vuodesta 1991.**

**Onko Venäjällä tilaa taiteelle?
Millaista on islantilainen dekkarikirjallisuus?
Är pollinering livsviktigt? Säilykö elokuvahistoria?**

**Psykoterapian olemus. Eläkeläisten tilanne Ukrainassa.
Koskettamisen rajat ja normit. Metsien ja linnuston
rikkaus Suomessa. Immunologisten lääkkeiden hyöty.
Analyseja ulkopoliitikasta.**

**Näistä aiheista ja paljon muusta voit lukea
Kultin lähes 200 erilaisesta jäsenlehdestä.**

Tutustu lehtiin ja tilaa

**KORONA-AIKANAKIN PARAS TAPU TUKEA KULTTUURI-,
MIELIPIDE- JA TIEDELEHTIÄ ON LUKEA JA TILATA NIITÄ.**